

Журавльова М. І., Гаврилькевич В. К. Як зацікавити молодь музичним мистецтвом // Соціальна робота – ознака демократизації суспільства : збірник наукових праць (за результатами міжвузівської науково-практичної конференції 21-22 жовтня 2004 р.) / Міністерство освіти і науки України, Хмельницький національний університет. Хмельницький: Вісник Технологічного університету Поділля, 2004. С. 174-177.

УДК: 37.015.3 : 378.14(477)

М. І. ЖУРАВЛЬОВА, В. К. ГАВРИЛЬКЕВИЧ

Подільське молодіжне культурне об'єднання “У майбутнє через Культуру”,
Хмельницький національний університет, м. Хмельницький

ЯК ЗАЦІКАВИТИ МОЛОДЬ МУЗИЧНИМ МИСТЕЦТВОМ

У статті розрізняється поняття музичного мистецтва та розважальної музики. Висвітлюється досвід роботи Подільського молодіжного культурного об'єднання “У майбутнє через культуру” (м. Хмельницький) зі студентами вузів м. Хмельницького стосовно розвитку у них інтересу до музичного мистецтва. Проводиться психологічний аналіз отриманих результатів. Визначається найбільш оптимальний підхід до зацікавлення студентів музичним мистецтвом.

Музика є одним із видів мистецтва, що відображає дійсність у звукових художніх образах; це одна з форм суспільної ідеології. Володіючи міцною силою безпосереднього емоційного впливу, музика протягом усієї історії людства відіграла й відіграє суспільно-ідейну, культурно-виховну та організуючу роль [1, 162].

Кожне мистецтво говорить своєю мовою. Музика – мова звуків та інтонацій – відрізняється особливою глибиною. Саме цей емоційний бік змісту музики відчувається слухачем у першу чергу [2, 178].

Сучасне музичне мистецтво багатоманітне, воно вміщує в собі численні музичні жанри, індивідуальні, національні та історичні стилі. Поряд із народною, класичною музикою, міцні позиції в житті людини займають розважальна, естрадна музика, нові музичні напрямки: рок, джаз; синтез сучасної, народної та класичної музики.

Щоб вибрати певну позицію в цьому багатоманітті музики, звернемося до античної мудрості Платона, який розрізняє мистецтво, що є знанням, та мистецтво, яке доставляє задоволення. В. С. Соловйов виділяє три основних завдання істинного мистецтва: мистецтво повинно відображати сутність природних явищ, одухотворювати їх та увічнювати. Він стверджує, що мистецтво не може служити для розваг та забав,

швидше за все його роль провісницька. Мистецтво провіщає про іншу, ще недоступну для наукового пізнання дійсність, про майбутнє людства, в якому є реальним синтез духовного [3, 19-20]. Так і ми будемо розрізняти розважальну музику і музичне мистецтво.

Музика розважальних жанрів легко сприймається молоддю, оскільки не потребує докладання розумових зусиль і в більшості випадків з дитинства супроводжує її побут. Сприйняття ж музичного мистецтва вимагає більшої інтелектуальної та душевної праці, адже при цьому необхідно зрозуміти хід музичних думок в усій їх складності та взаємодії. Вивчення музичного мистецтва виховує естетичні смаки, розвиває емоційну та пізнавальну сфери, збагачує духовний світ людини. Це є дуже актуальним в молодому віці для становлення гармонійної особистості. Та, на жаль, у більшості випадків, музичне мистецтво лишається поза увагою молодої людини. Тому, є правомірним питання: як зацікавити молодь музичним мистецтвом?

Ми маємо досвід роботи, метою якої було привернення уваги студентської молоді до музичного мистецтва, яким і хочемо поділитися.

Робота здійснювалася в рамках “Культурно-освітньої програми”, яка два роки проходила в Подільському молодіжному культурним об’єднанні “У майбутнє через Культуру” зі студентами першого і другого курсів вузів м. Хмельницького. Однією зі складових Програми був музичний блок. Він був побудований із трьох занять: музичний тренінг, бесіда про музику, спілкування із живою музикою.

В перший рік проведення Програми ми намагалися зацікавити студентів музичним мистецтвом, відштовхуючись від нашого розуміння його важливості для їх розвитку. При побудові музичних занять за основу брали класичну музику.

Перше заняття було ввідним знайомством із музикою. Для проведення заняття були запрошені студенти Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби, які представили твори музичної класики. Друге заняття мало форму тренінгу. Щоби привити молоді інтерес до класичної музики використовували метод переконання із застосуванням аналогій та логічних обґрунтувань. З метою довести студентам, що вони здатні сприймати класичну музику, пропонували їм відобразити у словесній чи графічній формі власні асоціації, які виникали при її прослуховуванні. А щоб вони мали змогу відчувати, як працюють музиканти, давали їм виконати певні вправи. В зв’язку із тим, що при проведенні тренінгового заняття відмічалася досить низька активність студентів, воно було більше схоже на бесіду про музику. Третє заняття було

присвячене авторській пісні – студентам пропонувалося порівняти, наскільки по-різному автори сприймають і виражають одну і ту ж тему.

В другий рік роботи ми спиралися на особисті потреби та уподобання студентів. Тобто, за відправну точку брали потребу в різнобічному розвитку та наявні у них інтереси стосовно музики.

Перше заняття – концерт авторської пісні з живим спілкуванням зі студентською аудиторією. Друге заняття – тренінг музичних здібностей. При цьому студенти були ознайомлені зі структурою та сутністю музичних здібностей, а також мали змогу перевірити свої власні музичні здібності, виконуючи відповідні вправи. Третє заняття – групова бесіда про музику, під час якої студенти розповідали про свої музичні уподобання та інтереси з представленням записів улюблених творів, та намагалися пояснити, чому саме ця музика є для них цікавою. Такий підхід сприяв ефективній взаємодії учасників групи між собою та керівником заняття, а також більш глибокому сприйманню музики як соціального явища.

В другий рік ми спостерігали більшу зацікавленість музичними заняттями та більшу активність з боку студентів, ніж в перший рік. На нашу думку, це було обумовлене тим, що в перший рік ми намагалися прищепити студентам те, що на той момент було для них чужорідним, нехтуючи їхніми особистими інтересами. Природно, що такий підхід викликав до дії механізми психологічного захисту у студентів, що створювало опір нашому вторгненню в їх внутрішній світ. Тому, очікувана нами в результаті занять зацікавленість студентів мала спорадичний характер.

Коли ж підхід до проведення занять був змінений на протилежний, тобто, коли в центрі нашої уваги постала не абстрактна по відношенню до студентів музика, а конкретні особистості з їх неповторною композицією інтересів та якостей, то й реакція студентів на запропонований матеріал була зовсім іншою. Такий принцип роботи виявився для них більш близьким, адже полягав не у прищеплюванні їм певного інтересу, а на зрощуванні його з їхніх же уподобань.

Висновки:

- 1) у студентської молоді існує природний інтерес до музичного мистецтва;
- 2) сприймання студентами музичного матеріалу залежить від того, як його їм подавати;
- 3) більш ефективним виявився підхід який спирається на індивідуальні інтереси та потреби конкретної особистості.

Література

1. Энциклопедический музыкальный словарь / Отв. ред. Г. В. Келдыш. – М.: Государственное научное издательство «Большая советская энциклопедия», 1959. – 328 с.
2. Энциклопедический словарь юного музыканта / Сост. В. В. Медушевский, О. О. Очаковская. – М.: Педагогика, 1985. – 352 с.
3. Кудряшова Л. В. Социально-психологические особенности психокоррекционного воздействия культурно-просветительской работы на личность (на примере «Симферопольского городского общества Рерихов»): Дис. ... доктора философии в области психологии. / Международная кадровая академия; Межрегиональная академия управления персоналом; Международный открытый университет. – К., 2002. – 163 с.